

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Başbakan Sayın Binali Yıldırım** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU
İstanbul Milletvekili
HDP Grup Başkanvekili

29 Nisan 2017 tarihinde yayımlanan 690 sayılı kararnamenin 25. Maddesiyle, 6749 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanunun 5 inci maddesinde yer alan “edilir” ibaresi “edilebilir” şeklinde değiştirilmiştir.

Referans verilen madde şu şekildedir;

Yürütülen soruşturmalarda alınacak tedbirler

MADDE 5- (1) Millî güvenliğe tehdit oluşturduğu tespit edilen yapı, oluşum veya gruplara ya da terör örgütlerine üyeliği veya iltisakı ya da bunlarla irtibatı nedeniyle haklarında idari işlem tesis edilenler ile aynı gerekçeyle haklarında suç soruşturması veya kovuşturması yürütülenler, işlemi yapan kurum ve kuruluşlarca ilgili pasaport birimine derhal bildirilir. Bu bildirim üzerine ilgili pasaport birimlerince pasaportlar iptal edilir.

(2) Birinci fıkraya göre ilgili pasaport birimine isimleri bildirilen kişilerin eşlerine ait pasaportlar da genel güvenlik açısından mahzurlu görülmesi halinde aynı tarihte İçişleri Bakanlığınca iptal edilebilir.

Yukarıdaki maddeye dayanılarak, Kanun Hükmünde Kararnamelerle ihraç edilen pek çok akademisyenin pasaportu iptal edilmiştir. Ne var ki, pasaportu iptal edilen akademisyenlerin birçoğu hakkında hiçbir idari ve adli soruşturma bulunmamaktadır. Akademisyenlerin, bilimsel çalışma ve araştırmalar yapmak üzere yurtdışına çıkmaları ve akademik burslarını kullanmaları da bu şekilde engellenmekte, hukuksuzca ihraç edilen akademisyenler iki kez cezalandırılmaktadır. Yurttaşların en temel hakkı olan insanca bir işte çalışma hakkının engellenmesi, uluslararası düzeyde saygın yüzlerce akademisyenin ciddi

14567

ekonomik sıkıntılar yaşamasına neden olmaktadır. Bir ülkenin bilim insanlarının geleceği, bu ülkenin de geleceğidir. Bilim insanları engellendikçe ülkedeki bilimsel çalışmalar ve ülkenin üretken geleceği de engellenmektedir.

Yapılan düzenleme ile ise pasaport birimlerinin, kendisine bildirilen pasaport sahibinin örgütle iltisak ve irtibatına karar vereceği, verdiği karar neticesinde pasaportu iptal edip etmeme yönünde bir neticeye varacağı anlaşılmaktadır.

Haklarında yurtdışı yasağıyla ilgili bir Mahkeme kararı bulunmayan akademisyenlerin pasaportlarının KHK'lara dayanılarak iptal edilmesi, Anayasanın 36 ncı maddesiyle düzenlenen adil yargılanma hakkına ve Türkiye'nin imzacısı bulunduğu Uluslararası Sözleşmelere aykırıdır. Adalete erişimleri engellenen akademisyenlerin Anayasal bir hak olan seyahat özgürlüğü, OHAL KHK'sı ile yürütmeye devredilmekte, yürütmeye bu yetkiyi keyfi şekilde kullanma hakkı verilmektedir. KHK'da yapılan düzenleme ile de esaslı bir değişiklik yapılmadığı açıktır. Düzenleme ile birlikte, önceden kendilerini ihraç eden kurumların keyfi uygulamalarına ve istihbarat fişlemelerine göre pasaportları doğrudan iptal edilen kişilerle ilgili pasaport birimlerine takdir hakkı getirilmiştir.

Bu bağlamda;

1. Haklarında yurtdışı yasağıyla ilgili bir Mahkeme kararı ve birçoğu hakkında herhangi bir idari veya adli soruşturma dahi bulunmayan akademisyenlerin bir bölümünün yurt dışına çıkarken alıkonulan pasaportları kendilerine ne zaman iade edilecektir?
2. Pasaportları iptal edildiği için yurtdışında yapacakları akademik çalışmaları ve akademik burslarını kullanmaları engellenen Türkiyeli akademisyenlerin yaşadıkları mağduriyeti gidermek için herhangi bir çalışmanız bulunmakta mıdır?
3. 29 Nisan 2017 tarihinde yayımlanan 690 sayılı kararnamenin 25. Maddesiyle yapılan değişikliğin idareye yurttaşların pasaportlarının iptali için takdir hakkı getirdiği görülmektedir. Mahkemelerin vermeleri gereken bu kararın yürütmeye devrinin keyfi uygulamalar yaratacağını düşünüyor musunuz?
4. Bu keyfi uygulamaların önüne geçmek için herhangi bir önlem aldınız mı?
5. Pasaport birimleri, yurttaşların pasaportların iptaline hangi kıstaslara göre karar verecektir?